

ENTREVISTA

Graham Swift

NOVEL·LISTA BRITÀNIC

F.B.V. El fet que l'acció de la novel·la passi en un únic dia i doni tanta importància a les escenes del cementiri pot portar alguns lectors a pensar en l'"Ulisses" de Joyce, entre altres obres?

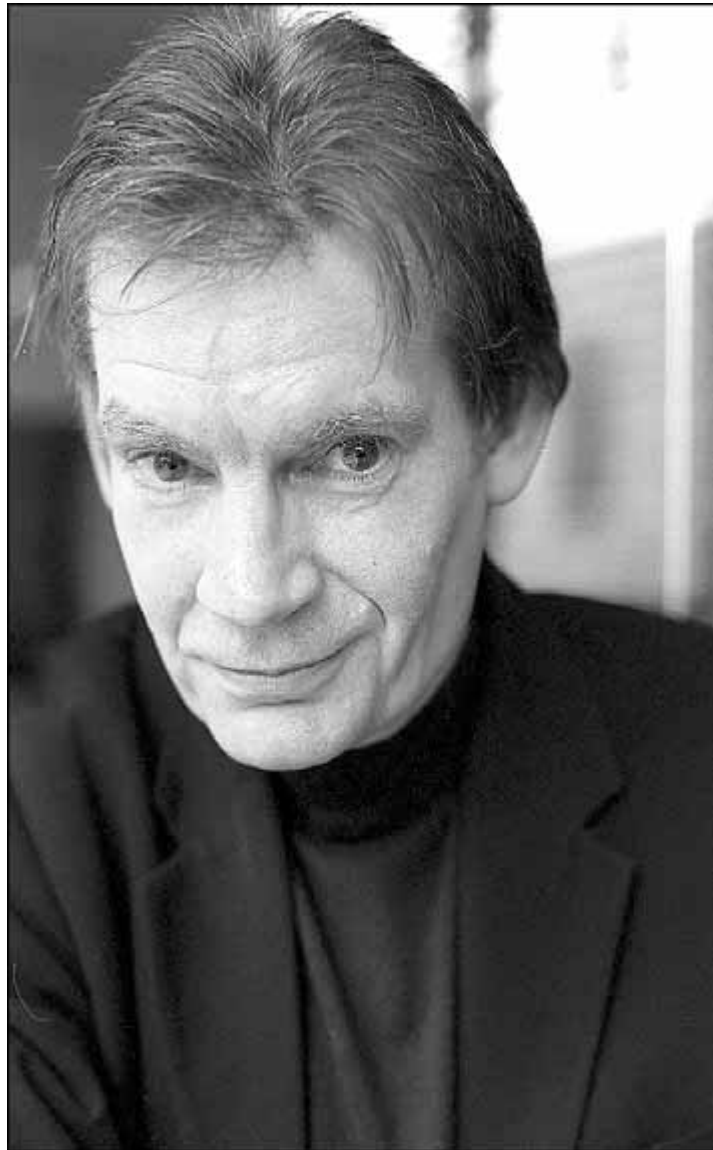
G.S. Jo mateix ho havia fet en una altra novel·la, i crec que utilitzar un únic dia permet una estructura molt útil, perquè permet lligar de manera molt fàcil el present i el passat. Si mirem el que passa al moment i el que es va recordant podem operar en diferents nivells del temps i a partir d'aquí treballar en diferents capes.

F.B.V. George, el seu protagonista, té una gran paciència: ha après a passar aquest temps esperant...

G.S. George ha d'esperar, i la Sarah, com tothom que és a la presó, també: no té més remei, fins que surti, i cap dels dos sap quan arribarà aquell moment. Potser passaran anys. George és segur que només estaria preparat per esperar si és com està: profundament enamorat de la Sarah. Aquesta novel·la, en definitiva, és una història d'amor. Una història d'amor ben peculiar, perquè de ben segur que no tots els homes farien el que George fa, i ell mateix no s'hauria imaginat dos anys abans que es trobaria en aquesta situació. Ell és home transformat: està enamorat, però no és un personatge romàntic, no és un somiador, era policia i ara és detectiu, és algú que tracta amb el món real, i tot i així li està passant això tan extraordinari. Ha descobert que té a dins coses que no sabia, en positiu, com la cuina. Alhora tenim la Sarah, que també ha descobert coses que no sabia, però terribles: no hauria imaginat mai que podria matar algú, i encara menys el seu marit. Tenim dues cares de la mateixa realitat, per dir-ho així, descobrint el que tenen a dins, i tots som així. Si som honestos haurem de reconèixer que no en tenim ni idea del que portem a dins; no sabem de què som capaços. I pot passar molt de temps, la vida sencera, fins i tot, i seguim sense saber-ho, i això pot ser molt bo o molt dolent. Aquesta és també una novel·la que parla de l'autoconeixement.

F.B.V. I la societat també es descobreix a si mateixa... Sempre pensem que aquestes coses passen a d'altres llocs, no a tocar de casa nostra.

G.S. Les persones som imprevisibles. Wimbledon, a banda del tennis, és una zona residencial molt pacífica, familiar, però com a tots els llocs normals i familiars cada dia hi poden passar coses extraordinàries. La natura és igual a tot arreu. Els descobriments de la novel·la

FRANCESC MELCÓN

també tenen una dimensió social. A la superfície, l'ambient residencial és segur, tranquil, avorrit, no hi passa res... però tot i així hi passen coses. George, com a detectiu, està en posició de veure més enllà de la superfície d'aquesta societat

que es creu segura, i ara ho veu de manera molt especial, que l'afecta personalment.

F.B.V. La civilització es converteix en una mena de 'leitmotiv'.

G.S. Això té a veure amb la superfície, l'aparença de la vida a les zones residencials. Una

imatge que relacionem amb la civilització és la de les coses refinades, art, literatura, grans edificis... però l'altra versió és seguretat, pau, protecció de l'existència als carrers suburbials. Però això és fràgil. El camp de golf n'és un bon exemple: és un lloc tranquil, normal, però precisament el camp de golf que George té al cap és on havia viscut abans exiliat l'emperador francès Napoleó III, i amb la seva dona, Eugénie, hi van portar els seus records violents, la guerra, la fugida. La fragilitat de la civilització.

F.B.V. Al final del llibre sabem que sota el camp de golf hi ha unes coves que van ser refugi durant la Segona Guerra Mundial, també.

G.S. Aquesta és una altra curiositat d'aquest altre lloc, Chislehurst, semblant a Wimbledon. Sota la superfície hi ha aquestes coves fosques i misterioses que realment es van fer servir durant la guerra com a refugi. És una contraposició entre la superfície i una foscor que alhora proporciona seguretat. També George utilitza el secret, per defensar els que estima.

Podríem aïllar moltes imatges de la novel·la que tenen a veure amb la contraposició entre la llum i la foscor. Òbviament el dia en què succeeix l'acció és un dia de llum clara, mentre que el dia que es recorda, dos anys abans, és fosc, de fet és a la nit, són contrastos. El dia d'avui i la nit del passat, la foscor. Crec que la llum guanya, i per això el títol del llibre és *La llum del dia*. Al final, en el futur hi ha la imatge de Sarah que sortirà de la presó, i George l'esperarà, i segur que farà bon dia. Sarah, que viu a la presó, on tot és fosc; però per a ella també hi ha llum perquè George la va a veure i té esperança.

F.B.V. També barreja els mons d'una dona que ho ha perdut tot amb les classes benestants. D'on surt la Kristina, la refugiada croata?

G.S. És una altra manera en què la sensació d'extrem, de risc, entra als mons de cases residencials: és algú de fora, d'un món violent, l'ex-Iugoslàvia, que està en una situació molt extrema, però viu en una casa tranquil·la i segura a Wimbledon. En molts aspectes, la novel·la té a veure amb la caritat i la benevolència. Tenim una situació en què hi ha una parella que és molt feliç, materialment tranquils... i la dona, amb la millor de les intencions, diu: "Hi ha aquesta estudiant en aquesta situació desesperada, la portarem a casa". El començament d'aquesta guerra és molt amable, però quan comença la relació entre el seu marit i la noia tot es torna do-

lent, i com que hi ha aquesta dimensió caritativa no hi ha cap sortida normal. Normalment, en una situació així, si una dona trobés el seu marit en aquesta situació la faria fora, a ella sola o a tots dos, però com que hi ha aquesta situació de caritat les coses queden travesades. Precisament una refugiada que no té res a perdre, que ja ho ha perdut tot, provoca un daltabaix del qual ella escapa pels pèls, igual que abans havia escapat de la guerra. Les coses bones poden sorgir de les dolentes, i viceversa.

F.B.V. I és inevitable que ella mantingui l'aventura?

G.S. Llavors lloguen un pis per a la noia, i això significa que l'afere continuarà. Tot això afegeix pressió a l'ambient, fins que arriba un punt en què es podria passar a la violència, com efectivament passa. Però irònicament tot sorgeix de l'amabilitat i la generositat. Alhora, George està enamorat de Sarah, però tot i així, el fet de visitar algú a la presó inclou el concepte de caritat. Aquesta és una altra dimensió de la novel·la, la benevolència.

F.B.V. Quan el detectiu visita la presó, per a ell són els millors moments de la setmana. És un alliberament ser a la presó.

G.S. És que només veu Sarah en aquells moments, cada dues setmanes, i són els moments més importants per a ell. Hi ha una part de George que vol ser a la presó perquè allà hi és la Sarah, però això no pot ser perquè és una presó de dones.

F.B.V. Tenim un expolicia enamorat d'una presidiària, a qui la seva filla sempre ha odiat fins que ell i la mare se separen...

G.S. El descobriment de la filla és molt important, per a ell. Sempre han tingut mala relació, i quan la dona el deixa, ell pensa que la filla es posarà de banda de la mare, però l'ajuda a ell. La seva filla li és molt fidel, i ell només ho comença a entendre quan ella li diu que té una relació... amb una altra dona. De seguida ell s'adona que es tractava d'allò, un gran malentès, perquè ell no ho sabia. Un cop això queda clar comença una nova relació entre tots dos, i això va endavant alhora que el seu enamorament amb la Sarah. Aquestes són dues de les dones de la seva vida, d'aquesta vida que ha canviat tant, però també hi ha altres dones, com la Rita, la Rachel, la mare... També és una obra sobre un home i les seves dones.

F.B.V. El lector sempre es preguntarà per què la Sarah mata el seu marit, vostè no ho deixarà clar.

▶ ▶ ▶

La redempció per amor

► Un detectiu, l'expolicia George Webb, està enamorat d'una presidiària, Sarah Nash, a qui visita cada quinze dies. La novel·la explica com passa George el dia que fa dos anys que Sarah va matar el seu marit, un ginecòleg que tenia una aventura amb una noia croata refugiada que el matrimoni havia acollit a la seva casa de Wimbledon. Entremig, l'existència d'aquest expolicia ha acabat de fer un gran tomb que va començar quan la seva dona el va abandonar i durant aquest dia repassa els esdeveniments vitals que l'han portat on és. *La llum del dia* és una novel·la sobre l'esperança, amb múltiples símbols entre la vida passada i els intents de millora personals. Un home de mitjana edat es redescobreix a si mateix i aprèn a cuinar, reapren el valor de les paraules i comença a entendre la seva filla de 30 anys, i s'enamora. Una dona, a la presó, paga per un crim a què es va veure enfrontada, i el remordiment dóna pas també a aquesta esperança com a mínim cada quinze dies, fins que arriba la veritable llum del dia, la llibertat. Es pot canviar de vida passats els quaranta. De Swift havíem pogut llegir en català *Fora del món* (Pòrtic, 1991), *Per sempre més* (Columna, 1993) i *Les últimes voluntats* (Destino, 1999). *La llum del dia* ha estat publicada per Empúries i Anagrama, segell que també ha tret altres títols del narrador britànic, com ara *El país del aigua*, *Últimos tragos* i *Desde aquel día*.

Amb el suport de